

Vohryzek, Stanislav

XLIII. mezinárodní konference archeologie středověku

Archaeologia historica. 2012, vol. 37, iss. 2, pp. 813-

ISSN 0231-5823 (print); ISSN 2336-4386 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/128297>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

XLIII. mezinárodní konference archeologie středověku

Ve dnech 12.–16. září 2012 se v Modré u Bratislavy konala XLIII. mezinárodní konference archeologie středověku, pořádaná Archeologickým ústavem SAV v Nitře a Univerzitou Komenského v Bratislavě. Hlavním tématem konference bylo „Mesto v stredoveku a jeho zázemie“, zazněly ale i příspěvky o vesnickém osídlení raného i vrcholného středověku, raně středověkých hradistič, hradech, sakrální architektuře i o hmotné kultuře středověku.

Konference se účastnilo sto dva odborníků, jako tradičně mezi nimi byli kromě archeologů i zástupci dalších historických a přírodních věd i technických oborů. Bylo předneseno šedesát dva referátů a prezentováno dvacet jedna příspěvků v panelové diskuzi.

Po slavnostních úvodních projevech následovaly hlavní referáty, nejprve prof. PhDr. Z. Měřinského, CSc., o prvotních městských formacích ve slovanském světě se zřetelem k Velké Moravě, pak PhDr. P. Bednára, CSc., o stavu a perspektivách výzkumu středověkých měst na Slovensku, k přehledovým referátům lze zařadit i příspěvek prof. PhDr. T. Durdíka, DrSc., o opevněných hradních městečkách v Čechách. Hlavní náplň programu představovaly příspěvky o výzkumu jednotlivých měst, z nichž jmenujeme alespoň referát Mgr. L. Čapka o zázemí města České Budějovice, příspěvek D. Merty, Mgr. M. Pešky a Mgr. L. Sedláčkové o možnostech a limitech archeologie na příkladu výzkumu domovního bloku Velký Špalíček v Brně a vystoupení Mgr. Z. Schenka o středověkém osídlení Přerova. Z příspěvků věnujících se fortifikacím vzbudily diskuzi referáty doc. Ing. PhDr. M. Plačka o opevnění města Rhotu a PhDr. E. Fottové o interpretaci panských sídel v zaniklých vsích Dolná Figa a Dolný Poltár. Vesnickému osídlení se věnovaly mimo jiné referáty PhDr. M. Hanuliaka, DrSc., a PhDr. I. Kuzmy o vrcholně středověké osadě v Mužle-Čenkove, Bc. M. Beránka o zaniklé vsi Hol v Klánovickém lese, s dějinami osídlení Svätého Jura pak seznámil přítomné PhDr. J. Vavák. Z bloku věnovaného hmotné kultuře zaujal například referát o kamenolomech a kamenářské výrobě na středním Slovensku od doc. RNDr. D. Pivka, PhD., dále sdělení věnovaná dřevěným artefaktům z hradu ve Veselí nad Moravou od Mgr. M. Dejmalá a Bc. A. Hocha a z Jihlavy od Bc. Š. Kochana.

V programu konference byly i společenské večery a exkurze, která se konala ve středu 15. září a jejím cílem byl Svätý Jur (raně středověké hradistič v Neštichu a gotický kostel sv. Juraja) a Bratislava (Stará radnice, Apponyiho palác a Bratislavský hrad).

XLIII. konference archeologie středověku přinesla množství příspěvků a informací o výzkumu středověku i bohatou diskuzi. Jako zajímavý a kladný jev z hlediska studia středověkých měst lze hodnotit větší počet souhrnných článků o výzkumu menších, zejména slovenských, městských lokalit.

Stanislav Vohryzek

Dušan Cendelín–Pavel Bolina–Dušan Adam: **Jevičko na cestě z Prahy do Olomouce v období raného středověku**. Jevičko 2010, 86 stran, 56 map a fotografií v textu, náklad 500 ks.

Od vydání prvních článků Hermenegilda Jirečka o středověkých komunikacích ve východních Čechách uplynulo více než sto padesát let (Jireček 1856; 1856a; 1856–1857). Bibliografie časopiseckých a knižních statí věnovaných této otázce je rozsáhlá a přibývají další tituly.

Recenzovaná publikace navazuje na autory dříve zveřejněné práce. Pavel Bolina v souvislosti s řešením otázky historické dopravní trasy z Olomouce do Prahy otiskl pojednání, v němž se pokusil určit místo přepadení biskupa Jindřicha Zdíka v roce 1145 (Bolina 2003). Problematikou této cesty se zabýval také v článku o hradě Svojanovu jako domnělém centru úsobrné provincie (Bolina 2005) a společně s Pavlem Šlézarem komentoval průběh středověké veřejné silnice z Jevička do Konice (Bolina–Šlězár 2006). Dušan Cendelín zase lokalizoval historickými prameny někde poblíž Litomyšle zaznamenanou a do té doby nenalezenou zemskou bránu a současně stanovil směr staré cesty z Hradce nad Svitavou k Tržku u Litomyšle (Cendelín 2005).

Snahou autorů knihy bylo určit průběh raně středověké komunikace vedoucí od Litomyšle do města Konice, s předpokládanými dálkovými cíli v Praze a Olomouci (s. 4). Pro její datování ale neuvodili žádné doklady. Vedle relikvů cest nalezených v terénu, časově nezařaditelných, hledali podporu v archivních pramenech 12.–13. století, tedy nikoliv z raného středověku.